

R O M Â N I A
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, Bucureşti

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

**Domnului Petrescu Radu Corneliu
Manager Spitalul Județean de Urgență Târgoviște**

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATOR GENERALĂ
IESIRE Nr. 7.006 / 1.AUG.2014

RECOMANDAREA

Nr. 17.....din 31.... iulie 2014

**referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la
ocrotirea sănătății, prevăzut de art. 34 din Constituția României**

Urmare a difuzării pe posturile de televiziune ANTENA 1 și ANTENA 3, în zilele de 18 și 19 mai 2014, a reportajelor: „Bolnavi legați de pat cu propriile pijamale”, „Șocant - bolnavi legați cu pijamalele de paturi la Spitalul Județean Târgoviște” „Anchetă la Spitalul Județean Dâmbovița”, “Anchetă la Spitalul Județean din Târgoviște după imaginile cu bolnavii legați de paturi cu propriile pijamale”, în care erau expuse imagini cu o pacientă internată la secția de terapie intensivă a Spitalului Județean Târgoviște, care era legată de pat cu pijamalele, afirmându-se totodată și faptul că pacienților li se refuză transferul la alte spitale, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a efectuat o anchetă la Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, Direcția de Sănătate Publică Dâmbovița și Consiliul Județean Dâmbovița.

În urma demersurilor efectuate s-au constatat următoarele:

- 1) În cazul transferului interclinic solicitat de doamna [REDACTAT], în vîrstă de 76 ani, cu domiciliul legal în localitatea Chitila, județul Ilfov:

-a fost respectat Ordinul nr. 1091 din 7 septembrie 2006 privind aprobarea protoocoalelor de transfer interclinic al pacientului critic, emis de Ministerul Sănătății Publice, aceasta fiind transferată în data de 20 mai 2014 la Spitalul Sf. Ioan din București (conform și dorințelor aparținătorilor), cu respectarea procedurilor de transfer interspitalicesc. Solicitarea inițială a pacientei și a familiei de a fi transferată la Spitalul Elias din București nu era justificată și se baza doar pe dorința acesteia.

2) *Cu privire la cazul pacientei imobilizată la braț în secția de terapie intensivă a Spitalului Județean Târgoviște:*

-Procedura conținționării s-a impus întrucât pacienta nu era conștientă, fiind în stare de comă, avea mișcări necontrolate și era nevoie de administrarea unei perfuzii de sânge.

-Măsura nu a fost consemnată în foaia de observație clinică, iar consimțământul familiei a fost luat ulterior, nefiind posibilă contactarea familiei în momentul respectiv.

-A fost respectată procedura existentă la acel moment, cu privire la materialele ce pot fi folosite în secția A.T.I. în cazurile în care este necesară măsura conținționării, iar pacienta a fost permanent supravegheată de asistenta medicală pe perioada conținționării.

-Ulterior evenimentului au fost procurate dispozitive specifice de conținționare, iar la momentul anchetei se efectuase comandă pentru achiziționarea a 20 de dispozitive speciale de conținționare, fiind emisă comandă către o societate comercială furnizoare.

-La momentul evenimentului nu exista o procedură operațională privind aplicarea măsurilor de conținționare în secția A.T.I. a spitalului, aceasta fiind elaborată imediat după incident, la momentul realizării anchetei aflându-se în curs de implementare. Procedura elaborată privind măsura conținționării urmează a fi aplicată în toate secțiile spitalului în cazurile în care se va impune.

-Procedura are la bază dispozițiile Legii nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice și Ordinul nr. 372/2006 privind Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, neexistând un cadru legal special pentru aplicarea acestei măsuri în secțiile de terapie intensivă sau în alte secții spitalicești, pentru persoane aflate în stare de comă, stări confuzionale,dezorientare temporo-spațială și tulburări de percepție ale bolnavului.

-Deși a fost înființat un registru special în care sunt consemnate (ulterior incidentului) măsurile de contenționare, procedura operațională cu privire la măsura contenționării în secțiile Spitalului Județean de Urgență Târgoviște nu prevede obligativitatea consemnării acestei măsuri și în acest registru, ci doar pe foaia de observație clinică. De asemenea, procedura prevede că „pentru situația în care contenția nu este permanentă, de fiecare dată când va fi aplicată se va nota în FOCG”. Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată, prevede clar că măsura contenționării trebuie să fie o măsură temporară și în acest context, nu poate exista o măsură de contenționare permanentă, durata maximă fiind de 4 ore, conform art. 21, alin. 6 din Ordinul nr. 372/2006 privind Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanei cu tulburări psihice nr. 487/2002, cu modificările ulterioare. De asemenea, procedura nu prevede că măsura se poate institui numai în baza dispoziției scrise a medicului, nu se menționează cum se face monitorizarea pacientului și nici nu se referă la registrul special privind măsurile de contenționare (ce trebuie să conțină, cine trebuie să consemneze măsurile, cum se păstrează, etc.).

Prin notă telefonică, în data de 15 iulie 2014 s-a solicitat Direcției de Sănătate Publică Dâmbovița un punct de vedere cu privire la cadrul legal aplicabil în prezent, în cazurile în care se impune măsura contenționării pacienților în secțiile Spitalului Județean Dâmbovița.

Prin adresa nr. 6034/18.07.2014, Direcția de Sănătate Publică Dâmbovița a precizat că procedura operațională privind materialele cu care se realizează

contenția temporară a pacientului în secțiile ATI a Spitalului de Urgență Târgoviște elaborată la data de 10.02.2014, precum și procedura operațională privind contenționarea pacientului elaborată la data de 19.05.2014 pentru toate secțiile și compartimentele Spitalului de Urgență Târgoviște, au la bază Legea nr. 487/2002, cu modificările și completările ulterioare (prin similitudine cu situația bolnavilor psihiici), întrucât nu există o altă bază legală în acest sens. În practica curentă, în secții ca cea de terapie intensivă unde sunt tratate boli grave, care evoluează cu afectarea stării de conștiință, cu agitație psihomotorie de cauze neurologice, poate fi uneori imperios necesară aplicarea măsurii de contenționare în scopul administrării tratamentelor endovenoase și evitării rănirii pe care pacienții și le-ar putea provoca prin smulgerea cateterelor de perfuzie/transfuzie.

În urma controlului efectuat cu privire la acest caz, Direcția de Sănătate Publică Dâmbovița a considerat că procedura operațională privind materialele cu care se realizează contenția temporară a pacientului în secțiile ATI a Spitalului Județean de Urgență Târgoviște, elaborată la 10.02.2014, aplicabilă la momentul incidentului, era incompletă și a solicitat Spitalului Județean de Urgență Târgoviște revizuirea acesteia, unitatea întocmînd o nouă procedură „privind contenționarea pacientului”, în data de 19.05.2014.

În opinia Direcției de Sănătate Publică Dâmbovița, cadrul legal reprezentat de Legea nr. 487/2002 a fost aplicat prin similitudine, însă pentru evitarea situațiilor în care personalul medical ar putea fi culpabilizat pentru contenționarea pacienților, ar fi util și necesar un cadru legal specific care să reglementeze aplicarea acestor măsuri în secțiile de alte specialități medicale decât cele de psihiatrie, din cadrul unităților sanitare cu paturi.

În urma tuturor aspectelor constatare, apreciem că nu au fost respectate următoarele dispoziții legale:

-Art. 34 din Constituția României, republicată, privind dreptul la ocrotirea sănătății;

-Art. 2 și 3 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003 care prevăd că pacienții au dreptul la îngrijiri medicale de cea mai înaltă calitate de care societatea dispune, în conformitate cu resursele umane, financiare și materiale, precum și faptul că pacientul are dreptul de a fi respectat ca persoană umană, fără nici o discriminare;

-Art. 39 alin. 1 din Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, potrivit cărora persoanelor interne li se poate restricționa libertatea de mișcare, prin folosirea unor mijloace adecvate, pentru a salva de la un pericol real și concret viața, integritatea corporală sau sănătatea lor ori a altor persoane;

-Art. 39 alin.3, alin. 5, alin. 6 și alin. 7 din Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată, care prevăd că metoda contenționării poate fi folosită doar dacă aplicarea celor mai puțin restrictive tehnici a fost neadecvată sau insuficientă pentru a preveni orice lovire sau vătămare, să fie proporțională cu stare de pericol, să se aplique numai pe perioada necesară, iar utilizarea mijloacelor de contenționare trebuie autorizată de către medicul șef de secție și consimnată într-un registru special;

-Art. 20 și art. 21 din Ordinul nr. 372/2006 privind Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanei cu tulburări psihice nr. 487/2002, cu modificările ulterioare, referitoare la modul în care trebuie acționat în cazurile în care se impune restrângerea libertății de mișcare a pacientului și procedurile ce trebuie urmate în astfel de cazuri.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 13 lit. c), art. 21 și art. 23 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice și pentru a pune în valoare

colaborarea între Avocatul Poporului, în calitatea sa de mediator, și managerul Spitalului Județean de Urgență Târgoviște, emit prezenta:

RECOMANDARE

1. Conducerea Spitalului Județean de Urgență Târgoviște, în vederea îmbunătățirii calității asistenței medicale acordate populației, va proceda la completarea corespunzătoare a procedurii operaționale privind contenționarea pacienților (varianta elaborată în data de 19.05.2014), cu toate dispozițiile legale referitoare la procedura contenționării, astfel cum sunt acestea reglementate prin art. 39 din Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată, care prevăd modalitatea de utilizare a mijloacelor de contenționare și prin dispozițiile art. 20 și art. 21 din Ordinul nr. 372/2006 privind Normele de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanei cu tulburări psihice nr. 487/2002, cu modificările ulterioare, această procedură urmând a fi aplicată până la reglementarea de către Ministerul Sănătății, la nivel național, a modului în care se pot aplica măsurile de contenționare în secțiile de alte specialități medicale decât cele de psihiatrie din cadrul unităților sanitare cu paturi.

2. Conducerea Spitalului Județean de Urgență Târgoviște va informa instituția Avocatul Poporului – Biroul teritorial Ploiești cu privire la înșușirea recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

/Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

București, 31 iulie 2014